

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-863

11/09/2019

ქ. თბილისი

სს „ენერგო-პრო ჯორჯია გენერაციას“ მდ. რიონზე რიონის ჰიდროელექტროსადგურის ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებებზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

სს „ენერგო-პრო ჯორჯია გენერაციას“ მიერ გზმ-ს ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია ქ. ქუთაისში, მდ. რიონზე რიონის ჰიდროელექტროსადგურის ექსპლუატაციის პროექტში შეტანილი ცვლილებების სკრინინგის განცხადება.

სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ „რიონის ჰიდროელექტროსადგურის რეაბილიტაციისა და ექსპლუატაციის“ პროექტზე საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს მიერ 2008 წლის 31 იანვრის №9 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის საფუძველზე გაცემულია №00102 გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა.

2017 წლის 16 ნოემბერს საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს მიერ სს „ენერგო-პრო ჯორჯიას“ წერილის თანახმად და 2008 წლის 31 იანვრის №9 ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის საფუძველზე გაიცა №000290 გარემოზე ზემოქმედების ნებართვა - სს „ენერგო-პრო ჯორჯიაზე“ გაცემული გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის სს „ენერგო-პრო ჯორჯია გენერაციაზე“ გადაცემის შესახებ.

კომპანიის მიერ 2013-2016 წლებში ჩატარებული სარეაბილიტაციო სამუშაოების შემდგომ რიონის ჰიდროელექტროსადგურის დადგმული სიმძლავრე გაიზარდა და გახდა 51 მგვტ. საიდანაც N1, N2 და N3 ჰიდროაგრეგატების ნომინალური სიმძლავრე დარჩა 12 მგვტ, ხოლო N4 ჰიდროაგრეგატის გაიზარდა და შეადგინა 15 მგვტ. სს „ენერგო-პრო ჯორჯია გენერაციამ“ სამინისტროში წარმოადგინა „საექსპლუატაციო პარამეტრების შეცვლის პირობებში რიონის ჰიდროელექტროსადგურის ფუნქციონირების გარემოზე ზემოქმედების შეფასების“ ანგარიში, ხოლო 2018 წლის 18 ივლისს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის №2-579 ბრძანებით გაიცა „სს „ენერგო პრო-ჯორჯია გენერაციას“ ჰიდროელექტროსადგური „რიონი ჰესის“ ექსპლუატაციის პირობების შეცვლასა და ქვესადგურის ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება.

2018-2019 წლებში რიონის ჰიდროელექტროსადგურზე ჩატარდა გეგმიური სარემონტო-სარეკონსტრუქციო სამუშაოები. აღნიშნული სამუშაოების შედეგად რიონის

ჰიდროელექტროსადგურის N2 ჰიდროაგრეგატის შემადგენელი ნაწილების ტექნიკური გაუმჯობესების ხარჯზე მისი ნომინალური სიმძლავრე 12,00 მგვტ-იდან გაიზარდა 15 მგვტ-მდე. წყალაღების ცვლილების გარეშე გაიზარდა 2018 წლის №2-579 ბრძანებით დამტკიცებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით გათვალისწინებული წარმადობა და საბოლოო ჯამში ჯამური სიმძლავრე გახდა 54 მგვტ.

რიონის ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობა დაიწყო 1927 წელს. პირველი ჰიდროაგრეგატი ამუშავდა 1933 წელს, სადგური ექსპლუატაციაში შევიდა 1934 წელს. სათაო ნაგებობები განთავსებულია მდინარე რიონზე, ქ. ქუთაისის შესასვლელში, ხოლო ძალოვანი კვანძი ქ. ქუთაისის რკინიგზის სადგურის სიახლოვეს. რიონის ჰიდროელექტროსადგური იყენებს მდ. რიონის დინების ენერგეტიკულ პოტენციალს.

რიონი ჰესის სათაო ნაგებობის შემადგენლობაში შედის ოთხმალიანი დასაშლელი რკინაბეტონის კაშხალი, სადერივაციო გვირაბი, 4 ფარი, სიფონი, გამრეცხი რაბი და ტივსავალი (ტივსავალი უმოქმედოა). სადერივაციო გვირაბის საპროექტო გამტარიანობაა 80 მ³/წმ, კაშხლის ფარების 600 მ³/წმ, ხოლო სიფონის 100-120 მ³/წმ. კაშხალი ქმნის წყალსაცავს, რომლის ზედაპირის ფართობია 252 108 მ², საერთო მოცულობა 500 000 მ³, ხოლო საექსპლუატაციო მოცულობა 200 000 მ³-ია.

სადერივაციო სისტემის შემადგენლობაში შედის გვირაბი, სადერივაციო არხი, სადელამისო რეგულირების აუზი, ორი უქმი წყალსაგდები არხი, სადაწნეო აუზი და სადაწნეო მილსადენები.

ძალოვანი კვანძის ტერიტორიაზე განთავსებულია სამანქანო შენობა, ქვესადგური, ზეთის საწყობი, სახიფათო ნარჩენების განთავსების ადგილი, მატერიალურ საშუალებათა საწყობი და სხვა შენობა-ნაგებობები. სააგრეგატო შენობაში განთავსებულია 4 ჰიდროაგრეგატი და ჰიდროელექტროსადგურის მართვის ავტომატიზებული სისტემა. ძალოვანი კვანძის ტერიტორიაზე განთავსებულია 110/35/6 კვტ სიმძლავრის ქვესადგური, რომელიც უახლოესი დასახლებული ზონის საზღვრიდან დაცილებულია 750-800 მეტრით.

ანგარიშის მიხედვით რიონის N2 ჰიდროაგრეგატის რეაბილიტაციისას განხორციელდა შემდეგი სამუშაოები:

- მექანიკურ და ელექტრულ ნაწილში დამონტაჟდა მოდერნიზებული სიჩქარის რეგულატორი, რამაც გაზარდა ნომინალური სიმძლავრე, ჰიდროაგრეგატის მდგრადობა და ექსპლუატაციის უსაფრთხოება.
- ძველი გენერატორის სტატორი შეიცვალა ახალი გენერატორის სტატორით.
- სრულიად შეიცვალა ჰიდროაგრეგატის გაციების, შეზეთვისა და ფილტრაციის სისტემები, რის შედეგადაც მინიმუმამდე შემცირდა ზეთის შესაძლო მოხვედრის ალბათობა წყლის ეკოსისტემაში. ზეთის ავარიული დაღვრის შემთხვევაში ზეთი ხვდება სრულიად იზოლირებულ ზეთშემკრებ მოწყობილობაში, რომელიც

დაკავშირებულია საგენერატოროსთან განთავსებულ გამწმენდ სეპარატორთან და ავარიული სიტუაციის დროს უზრუნველყოფს ზეთის სეპარაციას წყლისაგან.

- გარემონტდა გენერატორის როტორი, დამონტაჟდა თანამედროვე ელექტრული მოწყობილობები და მართვის სისტემა - გაიზარდა მდგრადობა, ექსპლუატაციის უსაფრთხოება.

განხორციელებული სარეაბილიტაციო სამუშაოების შედეგად გაიზარდა ჰიდროაგრეგატის მდგრადობა, ექსპლუატაციის უსაფრთხოება და გამოყენებული რესურსის (წყალაღება) ცვლილების გარეშე N2 ჰიდროაგრეგატის ნომინალური სიმძლავრე 12 მგვტ გაიზარდა 15 მგვტ-მდე.

სკრინინგის ანგარიშში მოცემულია ადგილის ფონური მდგომარეობა, გეომორფოლოგია, კლიმატურ-მეტეოროლოგიური, სეისმური, გეოლოგიური, ჰიდროგეოლოგიური, და ჰიდროლოგიური პირობები, ასევე ნიადაგის, ბიომრავალფეროვნების საკითხები.

სარეაბილიტაციო სამუშაოებს არ გამოუწვევია დამატებითი ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე, ნიადაგზე, წყლის გარემოზე, ბიომრავალფეროვნებაზე და ხმაურით გამოწვეულ ზემოქმედებაზე.

ანგარიშის მიხედვით ჰესის განთავსების ტერიტორიაზე ისტორიული და არქიტექტურულ-კულტურული ძეგლები არ გვხვდება.

სს „ენერგო-პრო ჯორჯია გენერაციას“ სამინისტროსთან შეთანხმებული აქვს ნარჩენების მართვის გეგმა, რომლის შესრულებაზე მონიტორინგს კომპანია მუდმივად ახორციელებს.

ჰესზე ჩატარებულმა სარეაბილიტაციო სამუშაოებმა გარემოზე დამატებითი ზემოქმედება არ მოახდინა, ყოველივე ზემოაღნიშნულისა და იმის გათვალისწინებით, რომ რიონის ჰიდროელექტროსადგური ფუნქციონირებს გასული საუკუნის 30-იანი წლებიდან, ძირითადი უარყოფითი ტექნოგენური ზემოქმედება უკვე განხორციელებულია გარემოს კომპონენტებზე და დამყარებულია გარკვეული წონასწორობა.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილის და ამავე კოდექსის მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ ქ. ქუთაისში, სს „ენერგო-პრო ჯორჯია გენერაციას“ მდ. რიონზე რიონის ჰიდროელექტროსადგურის ექსპლუატაციის პროექტში შეტანილი ცვლილებები არ დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. სს „ენერგო-პრო ჯორჯია გენერაციამ“ უზრუნველყოს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2018 წლის 18 ივლისის N2-579

ბრძანებით მდ. რიონზე რიონის ჰიდროელექტროსადგურზე გაცემული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილებით დადგენილი პირობების დაცვა, ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებების გათვალისწინებით;

3. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს სს „ენერგო-პრო ჯორჯია გენერაციას“;
4. ბრძანება ძალაში შევიდეს სს „ენერგო-პრო ჯორჯია გენერაციას“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის საინფორმაციო დაფაზე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი